

HARDENER 008 6969

Datum 10.5.2011

Tidigare datum 11.7.2003

1. NAMNET PÅ ÄMNET/BLANDNINGEN OCH BOLAGET/FÖRETAGET

- 1.1 Produktbeteckning**
- 1.1.1 Handelsnamn**
HARDENER 008 6969
- 1.1.2 Produktkod**
008 6969
- 1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från**
- 1.2.1 Rekommendation beträffande användning**
Målningsarbete.
Produktbenämning: Härdare för epoxifärg.
- 1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad**
- 1.3.1 Leverantör**
- Tikkurila AB
- Postnummer och postkontor** SE-12086 STOCKHOLM
SVERIGE
- Telefon** 08 598 916 00
- Telefax** 08 598 916 90
- 1.3.3 Tillverkare / försäljning i Finland**
Tikkurila Oyj
PB 53
FI-01301 VANDA
FINLAND
Telefon: +358 9 857 71
Telefax: +358 9 8577 6936
- 1.3.4 Ansvarig för säkerhetsdatabladet**
Tikkurila Oyj, Produktsäkerhetstjänst, e-mail: productsafety@tikkurila.com
- 1.4 Telefonnummer för nödsituationer**
- 1.4.1 Telefonnummer, namn och adress**
Giftinformationscentralen Sverige tel: 112, Finland tel: (09) 471 977
Tikkurila AB tel: +46 8 598 916 00

2. FARLIGA EGENSKAPER

- 2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen**
67/548/EEC - 1999/45/EC
Xn; R10-20/21/22-37/38-41-43-52/53
- 2.2 Märkningsuppgifter**
67/548/EEC - 1999/45/EC
- Xn Hälsoskadlig
- R-fras(er)**
- R10 Brandfarligt.
- R20/21/22 Farligt vid inandning, hudkontakt och förtäring.
- R37/38 Irriterar andningsorganen och huden.
- R41 Risk för allvarliga ögonskador.
- R43 Kan ge allergi vid hudkontakt.
- R52/53 Skadligt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.
- S-fras(er)**
- S23 Undvik inandning av ånga/sprutdimma.
- S24 Undvik kontakt med huden.
- S26 Vid kontakt med ögonen, spola genast med mycket vatten och kontakta läkare.
- S29 Töm ej i avloppet.

HARDENER 008 6969

Datum 10.5.2011

Tidigare datum 11.7.2003

S36/37/39 Använd lämpliga skyddskläder och skyddshandskar samt skyddsglasögon eller ansiktsskydd.

S38 Använd lämpligt andningskydd vid otillräcklig ventilation.

Innehåller:

N-butanol

Dietyltriemin

Solventnafta, lätt aromatisk

Xylen

2.3 Andra faror

3. SAMMANSÄTTNING/INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR**3.2 Blandningar****Farliga komponenter**

CAS-nummer	EINECS	Ämnets kemiska namn	Koncentration	Klassificering
71-36-3	200-751-6	N-butanol	25 - 50 %	Xn; R10-22-37/38-41-67
1330-20-7	215-535-7	Xylen	10 - 25 %	Xn; R10-20/21-38
64742-95-6	265-199-0	Solventnafta, lätt aromatisk	10 - 25 %	Xn, N; R10-37-65-66-67-51/53
111-40-0	203-865-4	Dietyltriemin	5 - 10 %	C; R21/22-34-43
100-41-4	202-849-4	Etylbenzen	1 - 5 %	F, Xn; R11-20

3.3 Annan information

Solventnafta, lätt aromatisk innehåller benzen < 0,1 vikt-%.

Riskfraser och farofraser i fulltext se avsnitt 16.

4. ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN**4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen**

Vid minsta osäkerhet eller om besvär kvarstår, kontakta läkare.

4.1.2 Inandning

Sörj för frisk luft värme och vila. Ge konstgjord andning vid oregelbunden andning eller om andningen har upphört och kontakta läkare.

4.1.3 Hudkontakt

Tag av nedstänkta kläder. Tvätta huden noggrant med tvål och vatten eller hudrengöringskräm. Använd inte organiska lösningsmedel.

4.1.4 Stänk i ögon

Tag bort kontaktlinser, skölj rikligt med rent vatten i minst 15 minuter, håll ögonlocken brett isär, och kontakta läkare om besvär kvarstår.

4.1.5 Förtäring

Om produkten svalts av misstag, skölj munnen med rikligt med vatten (bara om personen är vid medvetande) och sök omedelbart läkarvård. Vila. Framkalla EJ kräkning.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Farligt vid inandning, hudkontakt och förtäring. Irriterar andningsorganen och huden. Risk för allvarliga ögonskador. Kan ge allergi vid hudkontakt.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

5. BRANDBEKÄMPNINGSAÅTGÄRDER**5.1 Släckmedel****5.1.1 Lämpliga brandsläckningsmedel**

Rekommenderas: Alkoholresistent skum, kolsyra, pulver eller finfördelad vattenstråle/dimma.

HARDENER 008 6969

Datum 10.5.2011

Tidigare datum 11.7.2003

- 5.1.2 Brandsläckningsmedel som av säkerhetsskäl inte får användas**
Använd inte kraftig vattenstråle.
- 5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra**
Brand kan ge upphov till tjock svart rök. Exponering för sönderfallsprodukter kan vara hälsofarligt. Lämplig andningsapparat kan behövas.
- 5.3 Råd till brandbekämpningspersonal**
Slutna behållare i närheten av brand bör kylas med vatten. Låt inte spill från brandsläckningsarbetet rinna ut i avlopp eller vattendrag.

6. ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

- 6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer**
Håll åtskilt från antändningskällor och ventilerade områden. Undvik inandning av ångor. Undvik kontakt med huden. Beakta nedanstående skyddsåtgärder listade under punkt 7 och 8.
- 6.2 Miljöskyddsåtgärder**
Förhindra utsläpp i avlopp eller vattendrag.
- 6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering**
Valla in med icke brännbart material t.ex. sand, jord vermiculit, kiselgur och samla upp i lämplig behållare för omhändertagande enligt lokala regler. Rengör området med lämpligt rengöringsmedel, undvik organiska lösningsmedel.
- 6.4 Hänvisning till andra avsnitt**

7. HANTERING OCH LAGRING

- 7.1 Försiktighetsmått för säker hantering**
Ångorna är tyngre än luft och kan bilda explosiva blandningar med luft. Förhindra bildning av brandfarliga och explosiva ångkoncentrationer i luft som överstiger de hygieniska gränsvärdena. Produkten ska inte användas nära öppna lågor och andra antändningskällor. Isolera från värme och gnistor. Produkten kan laddas elektrostatiskt. Jorda alltid vid överföring från en behållare till en annan. Använd gnistfria verktyg. Undvik hud- och ögonkontakt. Undvik inandning av ångor och sprutdimma. Undvik inandning av slipdamm. Vid hantering är det förbjudet att röka, äta och dricka.
- 7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet**
Lagras på en sval, torr och välventilerad plats åtskilt från hetta och direkt solljus. Håll åtskilt från antändningskällor. Rökning förbjuden. Håll åtskilt från oxiderande ämnen, starkt alkaliska ämnen och starka syror. Håll behållaren stängd.
- 7.3 Specifik slutanvändning**

8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIGT SKYDD

- 8.1 Kontrollparametrar**
- 8.1.1 Hygieniska gränsvärden**
N-butanol (HTP)	50 ppm (8 h)
hud
Xylen (HTP)	50 ppm (8 h)
hud
Etylbenzen (HTP)	50 ppm (8 h)
hud
Solventnafta, lätt aromatisk (HTP)	100 mg/m ³ (8 h)
Dietylentriamin (HTP)	1 ppm (8 h)
hud

HARDENER 008 6969

Datum 10.5.2011

Tidigare datum 11.7.2003

N-butanol (HGV)	15 ppm (8 h) H
Xylen (HGV)	50 ppm (8 h) H
Etylbenzen (HGV)	50 ppm (8 h)
Dietyltriämin (HGV)	1 ppm (8 h) H,S

8.1.2 Annan information om gränsvärden

HTP = Hygieniska gränsvärden i Finland 2009

Hud = Ämnet kan upptas genom huden.

HGV = Hygieniska gränsvärden i Sverige / AFS 2005:17

H = Ämnet kan upptas genom huden.

S = Ämnet är sensibiliserande.

8.2 Begränsning av exponeringen**8.2.1 Lämpliga tekniska kontrollåtgärder**

Sörj för god ventilation. Om möjligt bör detta uppnås genom punktutsug och god frånluftsventilation. Om inte detta räcker för att hålla koncentrationer av partiklar och lösningsmedelsångor under det hygieniska gränsvärdet skall lämpligt andningsskydd användas.

8.2.2 Individuella skyddsåtgärder**8.2.2.1 Andningsskydd**

Vid otillräcklig ventilation skall lämpligt andningsskydd med gasfilter A, vid slipning med partikelfilter P2, användas. Vid sprutapplicering använd andningsskydd med gasfilter och partikelfilter A/P3. Vid långvarig exponering rekommenderas motordriven andningsskydd eller friskluftsmask.

8.2.2.2 Handskydd

Använd alltid kemikaliebeständiga skyddshandskar.

Barriärkrämer kan hjälpa till att skydda händerna, de får dock inte appliceras efter det att exponeringen har skett.

Byta ut skyddshandskar regelbundet. Instruktioner och information från handskleverantören avseende användning, förvaring, underhåll och utbyte måste följas. Lämpliga skyddshandskar är e.g. av:

nitrilgummi (skydd mot stänk),

butylgummi (skydd mot stänk),

laminerad plastfolie (genombrottsid > 480 min.)

PVC eller naturgummihandskar rekommenderas ej.

8.2.2.3 Ögonskydd/ansiktsskydd

Vid risk för stänk använd tättslutande skyddsglasögon eller visir.

8.2.2.4 Hudskydd

Skyddskläder skall användas.

Vid behov använd antistatiska skyddskläder av naturfiber eller värmetålig syntetfiber.

9. FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER**9.1 Viktig hälso-, säkerhets- och miljöinformation****9.1.1 Utseende**

Viskos vätska, stark lukt

9.1.6 Initial kokpunkt och kokpunktsintervall 118 °C *)**9.1.7 Flampunkt** 25 °C **)**9.1.10 Explosiva egenskaper****9.1.10.1 Nedre explosionsgräns** 1,4 vol-% *)**9.1.10.2 Övre explosionsgräns** 11,3 vol-% *)**9.1.11 Ängtryck** 0,6 kPa (20 °C) *)**9.1.13 Relativ densitet** 0,9**9.1.14 Löslighet****9.1.14.1 Vattenlöslighet** Olösligt

HARDENER 008 6969

Datum 10.5.2011

Tidigare datum 11.7.2003

9.1.18 Viskositet flödestid > 30 s / ISO 3 mm utloppsägare**9.2 Annan information**

Rel. avdunstningstal (BuAc=1) : 0,4 *

*) = N-butanol

**) = Xylen

10. STABILITET OCH REAKTIVITET**10.1 Reaktivitet**

Se punkt 10.5.

10.2 Kemisk stabilitet

Stabil under rekommenderade förvarings- och hanteringsförhållanden (se punkt 7).

10.3 Risken för farliga reaktioner

Se punkt 10.5.

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Ångorna kan i slutna eller dåligt ventilerade utrymme bilda explosiva blandningar med luft. Vid exponering för höga temperaturer kan hälsofarliga sönderdelningsprodukter bildas.

10.5 Oförenliga material

Hålles åtskilt från oxiderande ämnen, starkt alkaliska ämnen och starka syror för att förhindra exotermiska reaktioner.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Vid exponering för höga temperaturer kan hälsofarliga sönderdelningsprodukter bildas som kolmonoxid, koldioxid, rök och oxider av kväve.

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION**11.1 Information om de toxikologiska effekterna**

Det finns inga tillgängliga testdata för produkten som sådan.

11.1.2 Irritation och frätning

Produkten innehåller butanol, som ger risken för allvarliga ögonskador.

11.1.3 Allergiframkallande egenskaper

Kan ge allergi.

11.1.8 Ytterligare information om akut toxicitet**Inandning:** Exponering för sprutdimma och lösningsmedelsångor som överskrider hygieniska gränsvärdet kan orsaka allvarliga hälsoeffekter såsom irritation av slemhinnor och andningsvägar och ge skadliga effekter på njurar, lever och centrala nervsystemet. Andra symptom kan vara huvudvärk, yrsel, utmattning, muskelsvaghet, dåsighet, och i extrema fall medvetslöshet.**Hudkontakt:** Upprepad och långvarig kontakt med produkten avfettar huden och ge upphov till kontakteksem och absorption genom huden. Stänk i ögonen kan orsaka irritation och övergående synrubbing.**Förtäring:** Förtäring kan orsaka illamående, diarré och kräkningar.**12. EKOLOGISK INFORMATION****12.1 Toxicitet****12.1.1 Akvatisk toxicitet**

Solventnafta, lätt aromatisk: LC50 = 1-10 mg/l, fisk, crustacean, algae (uppskattning); giftigt

12.2 Persistens och nedbrytbarhet**12.2.1 Bionedbrytning**

Solventnafta, lätt aromatisk: 78 %, 28 d

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Solventnafta, lätt aromatisk: oktanol/vatten fördelnings koefficient log Pow = 3,7-4,5 (uppskattning)

12.4 Rörligheten i jord**12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen**

HARDENER 008 6969

Datum 10.5.2011

Tidigare datum 11.7.2003

12.6 Andra skadliga effekter

Det finns inga tillgängliga ekotoxikologiska testdata för produkten som sådan. Förhindra utsläpp i avlopp, vattendrag eller mark.

13. AVFALLSHANTERING**13.1 Avfallsbehandlingsmetoder****Produkt som skall förstöras:**

Förhindra utsläpp i avlopp. Lämna för omhändertagande eller destruktion enligt lokala bestämmelser. Flytande rester av produkten klassas som farligt avfall med EWC kod 08 01 11. Spill, rester, kasserade handskar och skyddskläder samt emballage samlas i särskild behållare märkt HÄLSOFARLIGT AVFALL.

Förpackningsavfall:

Förpackningar skall tömmas noggrant. Tomma förpackningar skulle förstöras enligt lokala bestämmelser.

14. TRANSPORTINFORMATION

14.1 UN-nummer 1263

14.2 Officiell transportbenämning färgrelaterat material
paint related material

14.3 Faroklass för transport 3

14.4 Förpackningsgrupp III

14.5 Miljöfaror

Denna produkt är inte klassificerad som miljöfarlig enligt internationella transportregler.

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder**14.7 Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden****14.8 Övrig information**

EmS: F-E,S-E

Landtransport:

Fat under 450 liter är befriade från ADR-bestämmelser på grund av sin höga viskositet.

Sjötransport:

Fat under 30 liter: Bestämmelser för IMDG transport enligt kapitlet 2.3.2.5.

15. GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

Brandklass enligt Statens räddningsverks föreskrifter i Sverige: 2a

I Sverige bör man vid hantering av produkten följa Arbetsmiljöverkets författningssamling om härdplaster AFS 2005:18.

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

-

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

-

16. ANNAN INFORMATION**16.5 Fullständig lydelse av R-frases och/eller faroangivelser (H-angivelser) som finns under punkt 2 och 3**

R10 Brandfarligt.
R20/21 Farligt vid inandning och hudkontakt.
R20/21/22 Farligt vid inandning, hudkontakt och förtäring.
R21/22 Farligt vid hudkontakt och förtäring.
R22 Farligt vid förtäring.
R34 Frätande.
R37 Irriterar andningsorganen.

HARDENER 008 6969

Datum 10.5.2011

Tidigare datum 11.7.2003

R37/38	Irriterar andningsorganen och huden.
R38	Irriterar huden.
R41	Risk för allvarliga ögonskador.
R43	Kan ge allergi vid hudkontakt.
R51/53	Giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.
R52/53	Skadligt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.
R65	Farligt: kan ge lungskador vid förtäring.
R66	Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.
R67	Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad.

16.8 Ytterligare information

Säkerhetsdatabladet är utformat i enlighet med förordning (EG) nr 1907/2006 (REACH), bilaga II (EU) nr 453/2010.

Informationen på detta säkerhetsdatablad är baserat på våra nuvarande kunskaper samt gällande EU- och nationell lagstiftning. Informationen på säkerhetsdatabladet är ämnad som en beskrivning av säkerhetskraven för produkten och ingen garanti för produkttegenskaperna.

Underskrift

d/niear